Lietas arhīva Nr. C-3796-21/14
ECLI:LV:VRT:2021:1213.C71379621.2.S

LĒMUMS
Gulbenē 2021.gada 13.decembrī
Vidzemes rajona tiesa

tiesnese R.Medne

rakstveida procesā 2021.gada 30.novembrī izskatīja maksātnespējas procesa administratores /pers. A/ SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā sūdzību par Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1]Ar Vidzemes rajona tiesas 2019.gada 2.maija spriedumu lietā Nr. C71223219 ir pasludināts komersanta Sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ (turpmāk-parādnieks) maksātnespējas process un par parādnieka maksātnespējas procesa administratoru iecelta /pers. A/, amata apliecības nr. /numurs/ (turpmāk-administratore).

[2] 2021.gada 16.novembrī Vidzemes rajona tiesā saņemta administratores /pers. A/ sūdzība par Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumu SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā. Lēmumu pārsūdzot daļā par tiesiskā pienākuma uzlikšanu par naudas līdzekļu atgriešanu.

[2.1] Sūdzībā norādīts, ka Saskaņā ar MKD pārbaudes rezultātiem tika nolemts:

1. Atzīt, ka maksātnespējas procesa administratore /pers. A/, amata apliecības Nr. /numurs/, komersanta Sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, maksātnespējas procesā:

3) neievērojot maksātnespējas likuma prasības atlīdzības par sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, ieķīlātās mantas pārdošanu, 2019. gada 23.decembrī noslēdzot līgumu starp Sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, AS /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, un AS /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, aprēķināšanā, ir pārkāpusi maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 169.panta trešās daļas 5.punkta prasības;

[2.2] Administratore norāda, ka nepiekrīt Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumam par tiesiskā pienākuma uzlikšanu, jo uzskata, ka atlīdzības apmērs noteikts civiltiesiska darījuma rezultātā. Par šī darījuma ietekmi uz citu kreditoru interešu aizsardzību nav pamata spriest, maksātnespējas process turpinās un galīgie aprēķini nav veikti.

[3] Maksātnespējas kontroles dienests rakstveida paskaidrojumos norāda, ka maksātnespējas kontroles dienests nepiekrīt sūdzībā izklāstītajiem administratores apsvērumiem, uzskata Sūdzību par nepamatotu un noraidāmu. Maksātnespējas kontroles dienests uztur lēmumā norādīto argumentāciju un sniedz par sūdzībā norādītajiem apsvērumiem sekojošus paskaidrojumus.

[3.1] Par sūdzībā iekļauto administratores viedokli, ka atlīdzības apmērs noteikts civiltiesiska darījuma rezultātā, norāda, ka uzmanība vēršama uz turpmāk minēto.

Uzraudzības pasākumu ietvaros konstatēts, ka administratorei aprēķināta atlīdzība saistībā ar šādu parādnieka ieķīlāto mantu:

1) Par parādnieka mantas pārdošanas plāna (turpmāk-plāns) 5.1.1. punktā norādīto nekustamo īpašumu (blakus esoši nekustamie īpašumi, kas atrodas /adrese A/), Plāna 5.2.1. punktā norādītās kustamās mantas (koka paneļu mājas ražošanas iekārtas, tehnoloģiskās līnijas un aprīkojums, t.sk. biroja tehnika un mēbeles un preču zīme), un Plāna 5.2.2.6. punktā norādītās kustamās mantas (Iekrāvējs Monitoru MC50 PS) (turpmāk- īpašums)- EUR 32 753,36 (aprēķins uz Lēmuma sagatavošanas brīdi nav gatavots);

2) Transportlīdzekļa Mersedes benz atsavināšanu-EUR 345,01;

3) Transportlīdzekļu (piekabe un 3 automašīnas) atsavināšanu- EUR 277,70;

4) Debitora /pers. B/ parāda atgūšanu- līdz 2020. gada septembrim (ieskaitot) EUR 11,49, par periodu no 2020. gada 1. oktobra līdz 20201. gada 31.martam- EUR 27,72;

5) Debitora SIA /Nosaukums E/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, parāda cesiju-EUR 165;

6) Nekustamā īpašuma /adrese B/, kadastra Nr. /numurs/, atsavināšanu-EUR 36,75.

Norāda, ka tāpat administratore veikusi atlīdzības EUR 153,82 apmērā aprēķinu par VID atmaksāto nodokļu pārmaksu EUR 1538,24 apmērā.

Ar lēmumu uzliktais tiesiskais pienākums administratorei saistāms ar visu minēto parādnieka mantu.

[3.2] Paskaidrojumā saistībā ar administratores atlīdzības aprēķināšanu un izmaksu saistībā ar īpašuma pārdošanu vērš uzmanību uz sekojošo.

2019. gada 11.jūlijā starp AS /Nosaukums C/ un administratori noslēgts līgums par parādnieka maksātnespējas procesā nepieciešamo izdevumu finansēšanu (turpmāk-Finansēšanas līgums). Finansēšanas līguma 3.1.4. apakšpunkts paredz „maksātnespējas subjekta Maksātnespējas procesa ietvaros radušos Izdevumus iekļaut maksātnespējas procesa izdevumos un atlīdzināt tos Bankai Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā no jebkura Maksātnespējas subjektam piederoša īpašuma, tajā skaitā īpašuma, atsavināšanas, pilnīgi vai pa daļām". Būtiski vērst uzmanību, ka finansēšanas līgums neparedz nekādus noteikumus saistībā ar Administratores atlīdzības segšanu lielākā apmērā, nekā to paredz Maksātnespējas likums.

[3.3] Norāda, ka parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros Administratore saņēma AS /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, (turpmāk-AS „/Nosaukums B/'') 2019. gada 10.decembra vēstuli Nr. 99 „Par MSIA „/Nosaukums A/ nekustamo īpašumu un kustamās mantas iegādi" (turpmāk- priekšlikums), kurā izteikts priekšlikums iegādāties īpašumu visu kopā kā lietu kopību par nekustamo īpašumu vērtējamā un kustamās mantas vērtējumā noteikto tirgus vērtību, kas kopā sastāda EUR 809 200, papildus samaksājot pievienotās vērtības nodokli (turpmāk-PVN) daļai, kas apliekas ar PVN. Tāpat priekšlikumā ietverta prasība īpašuma pirkuma līgumā noteikt, ka pirkuma darījuma rezultātā, AS /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, (iepriekšējais nosaukums –AS „/Nosaukums D/", turpmāk-AS /Nosaukums C/) kā nodrošinātajam kreditoram pienākošos naudas līdzekļus AS /Nosaukums B/ iemaksā AS „/Nosaukums C/" norādītā kontā ne vēlāk kā līdz 2019. gada 30.decembrim, bet administratorei saskaņā ar maksātnespējas likuma noteikumiem aprēķināto atlīdzību AS /Nosaukums B/ iemaksā administratores norādītā kontā ne vēlāk kā līdz 2019. gada 30.decembrim.

[3.4] Paskaidrojumos norāda, ka 2019.gada 23.decembrī starp parādnieku ,AS /Nosaukums B/ un AS „/Nosaukums C/ noslēgts Īpašuma pirkuma līgums (turpmāk-Līgums), kurā noteikts, ka pirkuma maksas daļu EUR 776 446,64 AS /Nosaukums B/ samaksā AS „/Nosaukums C/" piecu dienu laikā pēc Līguma spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz pārdevēja piestādīto preču pavadzīmi- rēķinu, veicot maksājumu AS „/Nosaukums

C/"norēķinu kontā(norādītā pirkuma maksas daļa noteikta kā maksājums, kas parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros no īpašuma realizācijas pienākas AS „/Nosaukums C/" kā nodrošinātajam kreditoram), bet pirkuma maksas daļu EUR 32 753,36 un PVN par kustamo mantu EUR 102 732 (kopā EUR 135 485,36) AS „/Nosaukums B/" apņemas samaksāt parādniekam ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc Līguma spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz parādnieka piestādīto preču pavadzīmi- rēķinu, veicot maksājumu parādnieka norēķinu kontā.

[3.5] Paskaidrojumos norāda, ka pirkuma maksas daļu EUR 32 753,36 administratore novirzīja (izmaksāja) sev atlīdzībā par īpašuma pārdošanu. Saskaņā ar administratores 2021.gada 13.aprīļa vēstulē Nr. /numurs/ „Par informācijas sniegšanu saistībā ar SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesu'' 22.punktā norādīto ,pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 apmērā ir aprēķinātā un ar AS /Nosaukums C/ saskaņotā atlīdzība.

[3.6] Maksātnespējas kontroles dienests norāda, ka ņemot vērā minēto, kā arī to, ka parādnieka maksātnespējas procesa izdevumi saistībā ar īpašumu iekļauti AS /Nosaukums C/ nenodrošinātā kreditora prasījumā, to palielinot (Līguma nolemjošās daļas 1.punkta 2) apakšpunktā atzītais pārkāpums), nevis atmaksāti atbilstoši Finansēšanas līgumam, administratorei lūgts sniegt detalizētu informāciju par īpašuma pārdošanas rezultātā aprēķinātās administratores atlīdzības aprēķinu, pamatojumu un saskaņošanu ar AS /Nosaukums C/.

[3.7] Paskaidrojumos norāda, ka 2021.gada 7.septembra vēstulē Nr. /numurs/ „Par informācijas sniegšanu saistībā ar SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesu (trešā atbilde) administratore paskaidroja, ka kā apliecināts AS /Nosaukums C/ 2021.gada 6.septembra atbildē, saskaņā ar Līgumu minētā līguma puses vienojās, ka pirkuma maksas daļa 32753,36 EUR ir novirzāma administratores atlīdzības segšanai, pēc tam, kad zemesgrāmatā ir nostiprinātas pircēja īpašuma tiesības uz pārdotajiem nekustamajiem īpašumiem un pārdotā manta ir nodota pircējam. Vienlaikus administratore neminēja, ka AS /Nosaukums C/ 2021. gada 6.septembra atbildē patiesībā norādīja uz administratores atlīdzības segšanu Maksātnespējas likumā noteiktajā apmērā.

Norāda, ka trešajā atbildē norādīts, ka atlīdzības apmērs tika noteikts fiksēts, pusēm vienojoties un atsevišķi šis jautājums tika atkārtoti uzsvērts un norādīts 2021. gada 3.septembra vēstulē AS /Nosaukums C/, kur tika norādīta iepriekšminētā atlīdzības summa kopā ar citu izdevumu apmaksas summām un aprēķinātajām administratores atlīdzībām. Tomēr no minētās vēstules arī nav konstatējams atlīdzības aprēķina pamatojums vai informācija par faktu un pamatu tās noteikšanai lielākā apmērā , nekā paredz Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 5.punkta prasības.

[3.8] Paskaidrojumos norāda, ka 2021. gada 21.septembrī administratore sniedza mutvārdu paskaidrojumus par parādnieka maksātnespējas procesu. Sniedzot Mutvārdu paskaidrojumus administratore atzina, ka administratores atlīdzība par īpašuma atsavināšanu netika aprēķināta atbilstoši Maksātnespējas likuma noteikumiem . Administratore paskaidroja, ka atlīdzība par īpašumu bija nolīgtā atlīdzība, kuru norādīja pircējs un akceptēja AS /Nosaukums C/. Administratorei neradās šaubas, ka atlīdzības apmērs ir pretējs normatīvo aktu prasībām .Līgumu parakstīja visas iesaistītās personas un nodrošinātais kreditors (AS /Nosaukums C/) ir informēts par atlīdzības apmēru. Administratore neizslēdz iespēju slēgt kādu papildu vienošanos saistībā ar minēto atlīdzību. Tāpat, sniedzot mutvārdu paskaidrojumus, administratore apliecināja, ka visi izdevumi, par kādiem pēc īpašuma pārdošanas palielināts parādnieka kreditoru reģistrā esošais AS /Nosaukums C/ nenodrošinātā kreditora prasījums (EUR 38 268,92), bija attiecināmi uz īpašuma uzturēšanu un atsavināšanu parādnieka maksātnespējas procesa laikā.

[3.9] Paskaidrojumos norāda, ka no uzraudzības pasākumu ietvaros izvērtētajiem dokumentiem nav konstatējams, ka administratores atlīdzības par īpašuma pārdošanu apmēru (lielāku nekā noteic maksātnespējas likums) noteica AS /Nosaukums B/ vai AS „/Nosaukums C/, tāpat arī nav konstatējama AS /Nosaukums B/ vai AS „/Nosaukums C/" apņemšanās maksāt minēto atlīdzības daļu no saviem līdzekļiem ārpus Līgumā noteiktajiem maksājumiem. Gluži pretēji, gan Priekšlikumā gan AS /Nosaukums C/ 2021. gada 6.septembra atbildē Nr. /numurs/ uzsvērts, ka administratores atlīdzība saistībā ar īpašuma pārdošanu aprēķināma /sedzama maksātnespējas likumā noteiktajā apmērā. Arī Līgumā nav atrunāts administratores atlīdzības saistībā ar īpašuma pārdošanu apmērs, kā arī netika konstatētas atsevišķas vienošanās, kas paredzētu atlīdzības, saistībā ar īpašuma pārdošanu noteikšanu lielākā apmērā, nekā paredz Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas prasības.

[3.10] Norāda, ka priekšlikumā ietverta prasība īpašuma pirkuma līgumā noteikt, ka pirkuma darījuma rezultātā AS /Nosaukums C/ kā nenodrošinātajam kreditoram pienākošos naudas līdzekļus AS /Nosaukums B/ iemaksā AS „/Nosaukums C/ norādītā kontā ne vēlāk kā līdz 2019. gada 30.decembrim., bet administratorei saskaņā ar Maksātnespējas likuma noteikumiem aprēķināto atlīdzību AS /Nosaukums B/ iemaksā administratores norādītā kontā ne vēlāk kā līdz 2019. gada 30.decembrim. Proti, Priekšlikumā AS /Nosaukums B/ neizteica vēlmi noteikt administratores atlīdzību tādā apmērā, kas neatbilst Maksātnespējas likuma noteikumiem.

Norāda, ka tāpat saskaņā ar Līguma (Līguma 2.2.2. apakšpunkta) noteikumiem pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 noteikta nevis kā administratores atlīdzība, bet gan kā daļa no pirkuma summas, kas tiek pārskaitīta uz parādnieka norēķinu kontu(pirkuma summu EUR 809 200 apmērā paredzēts segt, EUR 776446,64 pārskaitot uz AS /Nosaukums C/ norēķinu kontu un EUR 32 753,36 – uz parādnieka norēķinu kontu). Norāda, ka jāuzsver, ka Līguma 8.1. un 8.2. apakšpunkti paredz, ka visi papildinājumi un grozījumi pie Līguma, izdarāmi rakstveidā un stājas spēkā pēc tam, kad tos parakstījušas Līguma puses un nekādas mutiskas vienošanās un norunas Līguma izpildē nav uzskatāmas par saistošām pēc Līguma spēkā stāšanās. Norāda, ka ievērojot Līgumā noteikto, nav pamata uzskatam vai apgalvojumam , ka administratores atlīdzība saistībā ar īpašuma atsavināšanu EUR 32 753,36 apmērā ir nolīgtā atlīdzība vai atlīdzība, kas noteikta civiltiesiska darījuma rezultātā.

[3.11] Paskaidrojumos norāda, ka papildus vēršama uzmanība, ka AS „ /Nosaukums C/'' 2021.gada 06.septembra vēstulē Nr. 1-3.2/1361 „Par Maksātnespērjīgās SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesa izmaksām un AS „/Nosaukums C/" kreditora prasījumu cita starpā minēja, ka Līgumā noteiktā pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 ir novirzāma maksātnespējas likumā noteiktās Administratores atlīdzības segšanai Maksātnespējas likumā noteiktajā apmērā. Savukārt Maksātnespējas likumā noteiktais apmērs maksātnespējas procesa administratora (turpmāk-administrators) atlīdzībai par iekļīlātās parādnieka mantas pārdošanu, ja to ir veicis administrators par summu no EUR 711 435 līdz EUR 1 422 871, ir noteikts maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 5.punkta noteikumos. Minētais papildus norāda, ka AS /Nosaukums C/ nav pielīgusi Administratorei atlīdzību par Īpašuma pārdošanu lielākā apmērā, nekā to paredz Maksātnespējas likums.

[3.12] Paskaidrojumos norāda, ka ņemot vērā minēto, nav pamata apgalvojumam, ka administratores atlīdzība par īpašuma pārdošanu EUR 32 753,36 apmērā ir noīgtā atlīdzība (atlīdzība saskaņā ar Līgumu), kuru norādīja AS /Nosaukums B/ un akceptēja AS /Nosaukums C/. Turklāt likumdevējs nav paredzējis administratora tiesības vienoties ar nodrošināto kreditoru par citu atlīdzību par iekļīlātās mantas pārdošanu, jau likumā ietverot precīzus norādījumus atlīdzības par iekļīlātās mantas pārdošanu aprēķināšanai (Maksātnespējas likuma 169.panta trešā daļa). Tādējādi administratore nepamatoti norāda, ka atlīdzības apmērs noteikts civiltiesiska darījuma rezultātā. Administratores atlīdzības apmērs saistībā ar parādniekam piederošas iekļīlātās mantas (īpašuma) pārdošanu ne vien nav noteikts Līgumā, bet arī nevarētu tikt noteikts lielākā apmērā, nekā to paredz Maksātnespējas likuma 169.panta trešā daļa.

Norāda, ka izvērtējot informāciju un dokumentus par administratores atlīdzības saistībā ar īpašuma atsavināšanu noteikšanu un segšanu, secināms, ka minētās atlīdzības apmērs noteikts vienpusēji un patvaļīgi, neņemot vērā Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 5.punkta prasības.

Norāda, ka jāuzsver, ka likumdevējs ir paredzot tiesības uzlikt tiesisko pienākumu, ir gribējis nodrošināt, ka uzraugošajai institūcijai konstatējot pārkāpumu, tas tiek nekavējoties novērsts, nevis administratoram ērtākā laikā.

[3.13] Paskaidrojumos norāda, ka Zemgales rajona tiesa (Ogrē) 2020.gada 21.aprīļa lēmumā lietā Nr. C73371919 atzinusi, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 22.panta pirmo daļu un otrās daļas 2.un 4.punktā noteikto, administratoru atceļ tiesa pēc Maksātnespējas kontroles dienesta

pieteikuma, ja viņš neievēro maksātnespēju regulējošo normatīvo aktu prasības, kā arī ,ja administrators nepilda Maksātnespējas kontroles dienesta uzlikto tiesisko pienākumu.

No iepriekš minētā izriet, ka likumdevējs Maksātnespējas likuma 22.panta otrās daļas 4.punkta noteikumus paredzējis ar mērķi stiprināt Maksātnespējas kontroles dienesta likumīgo prasību izpildi, nodrošinot, ka Maksātnespējas kontroles dienesta īstenotā uzraudzība maksātnespējas procesos ir efektīva un uzliktā tiesiskā pienākuma izpilde maksātnespējas procesa administratoram ir saistoša un neizbēgama. Turklāt administratoram, novēršot normatīvo aktu pārkāpumus, tādējādi izpildot tiesisko pienākumu, tiek disciplinēta administratora atbildība turpmāk nepieļaut līdzīga satura normatīvo aktu pārkāpumus.

Tajā pašā laikā likumdevējs paredzējis, ka administrators kā persona, kas apveltīta ar plašu pilnvaru loku un pienākumu nodrošināt maksātnespējas procesā iesaistīto personu likumisko tiesību un interešu ievērošanu, nav tiesīgs tam deleģētās pilnvaras izmantot nelabticīgi, neievērojot objektivitāti.

[4] Paskaidrojumos norāda, ka saistībā ar administratores atlīdzības aprēķināšanu un izmaksu saistībā ar parādniekam piederošas ieķīlātās mantas un prasījuma tiesību atsavināšanu un debitora parāda atgūšanu par summu līdz EUR 4268 vēršama uzmanība uz turpmāk minēto.

[4.1] Norāda, ka izvērtējot informāciju un dokumentus par administratores atlīdzības aprēķināšanu saistībā ar transportlīdzekļa Mersedes benz, transportlīdzekļu (piekabe un 3 automašīnas), nekustamā īpašuma /adrese B/, kadastra Nr. /numurs/, atsavināšanu, debitora SIA /Nosaukums E/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, parāda cesiju un debitora /pers. B/ parāda atgūšanu, konstatēts, ka administratore atbilstoši iegūto naudas līdzekļu apjomam katrā atsevišķā gadījumā veikusi atlīdzības aprēķinus atbilstoši Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 1.punkta prasībām. Taču administratores aprēķini visos gadījumos veikti nevis no kreditoriem izmaksājamās summas, bet gan no mantas pārdošanas rezultātā iegūtajiem naudas līdzekļiem. Savukārt debitora SIA /Nosaukums E/, parāda cesijas gadījumā cesijas līgumā administratores atlīdzība noteikta papildus cesijas maksai.

Norāda, ka likumdevējs Maksātnespējas likumā tieši nav noteicis, kurā brīdī administrators var izmaksāt sev atlīdzību, tomēr jāņem vērā, ka administratora atlīdzība sedzama tikai pēc tam, kas iestājušies priekšnoteikumi atlīdzības saņemšanai un ir iespējams noteikt administratora atlīdzības apmēru. Norāda, ka minētais nesaraujami saistāms ar to, ka aprēķinot administratora atlīdzību, nepieciešams noskaidrot kreditoram izmaksājamās summas apmēru, kas izdarāms, no iegūtajiem naudas līdzekļiem atrēķinot ar attiecīgo ieķīlāto mantu saistītos parādnieka maksātnespējas procesa izdevumus.

Neņemot vērā izdevumus, kas saistīti ar attiecīgās ieķīlātās mantas pārdošanu, mantas pārdošanas rezultātā iegūtie naudas līdzekļi nepamatoti pielīdzināti kreditoram izmaksājamajai summai. Minētā rezultātā nepamatoti palielināts administratores atlīdzības apmērs, ietekmējot gan nodrošināto kreditoru iespējas uz prasījumu pilnīgāku apmierināšanu, gan nenodrošināto kreditoru iespējas uz prasījumu apmierināšanu kaut daļēji.

Norāda, ka administratores atlīdzības aprēķināšana saistībā ar parādniekam piederošas ieķīlātās mantas un prasījuma tiesību atsavināšanu un debitora parāda atgūšanu par summu līdz EUR 4268 nav veikta atbilstoši Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 1.punkta prasībām.

[4.2] Norāda, ka saistībā ar administratores atlīdzības par nodokļu pārmaksas atmaksu noteikšanu vēršama Tiesas uzmanība, ka VID nodokļu summas atmaksa nav atgūtā manta Maksātnespējas likuma 93.panta izpratnē, jo tā ir naudas līdzekļu, kurus iepriekš parādnieks ir iemaksājis valsts budžetā, pārņemšana parādnieka rīcībā administratīvā procesa kārtībā. Administratore ir pārņēmusi atpakaļ šo snaudas līdzekļus, nevis atguvusi tos, līdz ar to nav pamata aprēķināt administratora atlīdzību no naudas līdzekļiem, kas saņemti, VID veicot nodokļu atmaksu. Minētais nostiprināts arī ar stabilu tiesu praksi.

Neskatoties uz to, parādnieka maksātnespējas procesā administratore aprēķināja atlīdzību 10 procentu apmērā no summas, kas paredzēta izmaksai kreditoriem, no VID saņemtās nodokļu pārmaksas atmaksas.

[5] Paskaidrojumos par sūdzībā iekļauto administratores viedokli: „Par šī darījuma ietekmi uz citu kreditoru intere4šu aizsardzību nav pamata spriest, jo maksātnespējas process turpinās un galīgie norēķini nav veikti", vēršama uzmanība uz turpmāk minēto.

[5.1] Administratores viedoklis, ka par kreditoru interešu aizsardzību var spriest tikai maksātnespējas procesa beigās, nav pamatots.

Lēmuma [8.1] apakšpunktā jau izvērsti tika vērsta uzmanība, ka administratora pienākumu izpilde saistībā ar parādnieka nodrošināto mantu ietekmē gan nodrošināto, gan nenodrošināto kreditoru intereses. Nenodrošinātie kreditori, ievērojot Maksātnespējas likuma 116.panta ceturtās un piektās daļas nosacījumus, ir ieinteresēti, lai parādnieka ieķīlātā manta tika pārdota par iespējami augstāko cenu ar vismazāko resursu patēriņu (Maksātnespējas likuma 6.panta 5.punktā noteiktais procesa efektivitātes princips). Nepamatota administratora atlīdzības palielināšana nozīmē nepamatotu ar attiecīgo ieķīlāto mantu saistīto resursu pieaugumu un kreditoru prasījumu segšanai novirzāmo naudas līdzekļu samazinājumu.

Norāda, ka lai gan nenodrošinātajiem kreditoriem maksātnespējas procesu reglamentējošās tiesību normas neparedz tiesības ietekmēt ieķīlātās mantas pārdošanas veidu un lemt par ieķīlātās mantas uzturēšanas un pārdošanas izmaksām, administratora rīcība, pārdodot ieķīlāto mantu, izmaksājot nodrošinātajam kreditoram naudas līdzekļus un sedzot ar ieķīlāto mantu saistītās izmaksas, ietekmē nenodrošinātā kreditora intereses saņemt sava prasījuma apmierinājumu.

Paskaidrojumos norāda, ka visā maksātnespējas procesa laikā administratoram ir jādarbojas Maksātnespējas likumā noteikto pilnvaru robežās, nodrošinot, ka administratora darbības vienlaikus atbilst efektivitātes principam (piemērojami tādi pasākumi, kas ļauj ar vismazāko resursu patēriņu vispilnīgāk sasniegt procesa mērķi) un likuma normām (administratoram jādarbojas ar likumu piešķirto pilnvaru ietvaros, nodrošinot, ka viņa darbības atbilst ne tikai spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, bet arī tiesību sistēmai kopumā).

Norāda, ka visi Lēmumā nolemjošās daļas 1.punkta 3),4) un 5) apakšpunktos atzītie pārkāpumi administratores rīcībā parādnieka maksātnespējas procesā saistāmi ar nepamatotu administratores atlīdzības noteikšanu, nepamatoti palielinot tās apmēru (salīdzinājumā ar maksātnespējas likumā noteikto) un vienlaikus samazinot naudas līdzekļu apmēru, kas novirzāms kreditoru prasījumu apmierināšanai. Nav pieļaujams, ka kādai no maksātnespējas procesā iesaistītajām personām tiek paredzētas nepamatotas priekšrocības, kas neļauj parādnieka saistības izpildīt lielākā apmērā. Juridiskās personas maksātnespējas procesa pamatmērķis ir parādnieka saistību izpildes veicināšana, nevis administratora finansēšana.

Norāda, ka Lēmuma [8.2] apakšpunktā tika minēts par iespēju administratoram saņemt atlīdzību par katru ieķīlātās mantas pārdošanas gadījumu, kas atbilst administratores rīcībai parādnieka maksātnespējas procesā. Tomēr jāņem vērā, ka administratora atlīdzība sedzama tikai pēc tam , kad iestājušies priekšnoteikumi atlīdzības saņemšanai un ir iespējams noteikt administratora atlīdzības apmēru.

Norāda, ka ņemot vērā to, ka administratore katrā lēmumā minētajā gadījumā ir veikusi aprēķinus un/vai veikusi darbības atlīdzības segšanai, jebkādi vēlāk veikti aprēķini vai precizējumi saistībā ar minēto atlīdzību, to samazinot līdz Maksātnespējas likumā noteiktajam apmēram, ir darbības pieļauto pārkāpumu novēršanai, nevis pārkāpumu nepieļaušanai.

[5.2] Norāda, ka Maksātnespējas kontroles dienests informē, ka 2021.gada 3.novembrī maksātnespējas kontroles dienestā saņemts Administratores 2021. gada 3.novembra paziņojums parādnieka kreditoriem Nr. /numurs/, kurā norādīts, ka ir veikti visi iepriekš kreditoriem sūtīto aprēķinu precizējumi atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām, un kuram pievienoti aprēķinu precizējumi.

Savukārt 2021.gada 5.novembrī maksātnespējas kontroles dienestā saņemta Administratores 2021. gada 5.novembra vēstule Nr. /numurs/ „Par tiesiskā pienākuma izpildi SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā", kurā izteikts lūgums pagarināt tiesiskā pienākuma izpildes termiņu līdz 2021. gada 30.novembrim .Maksātnespējas kontroles dienests minēto lūgumu apmierināja.

[5.3] Norāda, ka administrators ir likumdevēja izraudzītais tiesību subjekts, kuram piešķirtas tiesības un arī tiesiskie līdzekļi. Maksātnespējas

likuma mērķa īstenošanai, tas ir, galvenokārt privāto tiesību subjektu (parādnieka un kreditora) tiesību aizsardzībai, veicinot parādnieka pēc iespējas pilnīgāku saistību izpildi un, ja iespējams, maksātspējas atjaunošanu. Administratoram jāīsteno starpnieka loma starp kreditoriem un parādniekiem, nodrošinot abu pušu interešu aizsardzību. Maksātnespējas procesa likumīga un efektīva norise ietver sevī tādu administratora rīcību, kas sabiedrībai un maksātnespējas procesā iesaistītajiem subjektiem neradītu nekādas šaubas par administratora spēju likumīgi vadīt maksātnespējas procesu (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 18.augusta lēmums lietā Nr. SPC-3-2016).

[5.4] Norāda, ka tas vien, ka administratores subjektīvais vērtējums atšķiras, nevar būt par pamatu Lēmuma atcelšanai daļā. Administratore tiesā iesniegtajā sūdzībā nav norādījusi, kā tieši izpaužas pārsūdzētās Lēmuma daļas nepareizība, kādi Maksātnespējas kontroles dienesta izdarītie secinājumi nav pamatoti, norādot konkrētus pretargumentus.

Maksātnespējas kontroles dienests uzskata sūdzību par nepamatotu un lūdz to noraidīt.

[6] 2021.gada 30. novembrī maksātnespējas administratore /pers. A/ iesniegusi tiesai papildus paskaidrojumus par iesniegto sūdzību norādot, ka visi dokumenti, kas saistīti ar SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesu tika pievienoti EMUS sistēmai un visiem kreditoriem, tai skaitā, Maksātnespējas kontroles dienestam kā kreditoram bija iespēja savlaicīgi iepazīties ar šiem dokumentiem un izteikt savus iebildumus, t.sk. par 2019. gada 23.decembrī noslēgto pirkuma līgumu, pārskatiem un aprēķiniem, ieskaitot administratora atlīdzības aprēķinu. Iebildumi netika saņemti.

Norāda, ka ņemot vērā, ka maksātnespējas process vēl nav noslēgts, jo turpinās debitoru parādu atgūšana, līdz ar to nav pilnībā precizēts kreditoru reģistrs, nav sastādīta likvidācijas beigu bilance, nav precizēts izmaksu saraksts, un nav pamata izdarīt secinājumus par iespējamu kreditoru interešu aizskārumu saistībā ar administratora atlīdzību.

Norāda, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 168.panta trešo daļu- ja no parādnieka mantas nav iespējams segt juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksas, tās var finansēt no parādnieka pārstāvja, administratora, kreditora, kreditoru grupas vai citu fizisko vai juridisko ar administratoru , ja šāda vienošanās atbilst kreditoru interesēm. Tātad no minētās likuma normas izriet, ka iespējama vienošanās par citu finansēšanas, tātad arī administratora atlīdzības noteikšanas iespēju, atšķirīgu no Maksātnespējas likuma 169.panta noteiktajai kārtībai. Administratore norāda, ka ir pamats uzskatīt, ka šāda vienošanās ir panākta un saņemta nodrošinātā kreditora piekrišana šādai kārtībai.

Uzskata, ka veicot maksātnespējīgās SIA /Nosaukums A/ administratores darbības pārbaudi, Maksātnespējas kontroles dienests nav pilnīgi un objektīvi izvērtējis saņemto informāciju, kā rezultātā nonācis pie neatbilstošiem secinājumiem.

[7] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 363.14 panta desmito, vienpadsmito daļu, tiesa izskata iesniegto sūdzību rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, atzīst, ka sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

[9] Ar 14.10.2021. Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumu Nr. /numurs/ par maksātnespējas procesa administratores /pers. A/ rīcību SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā nolemts un atzīts,

„1. ka, maksātnespējas procesa administratore /pers. A/, amata apliecības Nr. /numurs/, komersanta sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, maksātnespējas procesā:

1) 2019.gada 23.decembrī noslēdzot starp Sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, AS /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, un AS /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, līgumu, kas paredz AS /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, naudas līdzekļu par Sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, mantas iegādi samaksu nepastarpināti AS /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas 111.panta piektās daļas prasības;

2) iekļaujot AS /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, nenodrošinātā kreditora prasījumā sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, maksātnespējas procesa izmaksas, ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 6.panta 2.punkta, 26.panta otrās daļas un 168.panta ceturtās daļas prasības;

3) neievērojot Maksātnespējas likuma prasības atlīdzības par sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, ieķīlātās mantas pārdošanu, 2019. gada 23.decembrī noslēdzot līgumu starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, AS /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, un AS /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, aprēķināšanā ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 169.panta trešās daļas 5.punkta prasības;

4) iekļaujot kreditoriem izmaksājamās summās ar attiecīgās mantas pārdošanu vai atgūšanu saistītos izdevumus, aprēķinot atlīdzības par sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, piederošas ieķīlātās mantas un prasījuma tiesību atsavināšanu un debitora parāda atgūšanu par summu līdz EUR 4268 ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 169.panta trešās daļas 1.punkta prasības;

5) nepamatoti piemērojot Maksātnespējas likuma 169.panta otrās daļas 2.punktu un aprēķinot sev atlīdzību par sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, nodokļu pārmaksas atmaksu no Valsts ieņēmumu dienesta, pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas prasības.

2. uzlikts maksātnespējas procesa administratorei /pers. A/, amata apliecības Nr. /numurs/, komersanta Sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, maksātnespējas procesā tiesiskos pienākumu līdz 2021. gada 14.novenmbrim:

1) veikt visu ar Sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, ieķīlātās mantas pārdošanu vai atgūšanu un nodokļu pārmaksas atmaksu no Valsts ieņēmumu dienesta saistīto maksātnespējas procesa administratores /pers. A/, amata apliecības Nr. /numurs/, atlīdzības apmēru precizēšanu atbilstoši Maksātnespējas likumam prasībām;

2 .par tiesiskā pienākuma izpildi nekavējoties paziņot Maksātnespējas kontroles dienestam."

[10.1] Maksātnespējas administratore /pers. A/ iesniegusi Vidzemes rajona tiesā sūdzību par Maksātnespējas kontroles dienesta 14.10.2021. Lēmumu, norādot, ka nepiekrīt lēmumā punktiem 3), 4), 5), tos citējot. Sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka uzskata, ka atlīdzības apmērs noteikts civiltiesiska darījuma rezultātā.

[10.2]No Maksātnespējas kontroles dienesta 14.10.20231. Lēmuma Nr. /numurs/ (turpmāk Lēmums) tiesa noskaidroja, ka Maksātnespējas kontroles dienests savā lēmumā [5], [5.1],[5.1.1], [5.1.2] un [5.1.3] punktos norādījis, ka: „Par Administratores rīcību saistībā ar Administratores atlīdzības aprēķināšanu konstatēti turpmāk minētie apstākļi.

Par Administratores rīcību saistībā ar Administratores atlīdzības par īpašuma pārdošanu aprēķināšanu konstatēti turpmāk minētie apstākļi.

Īpašums (viss kopā kā lietu kopība) pārdots par nekustamo īpašumu vērtējumā un kustamās mantas vērtējumā noteikto tirgus vērtību, kas kopā sastāda EUR 809 200, papildus samaksājot PVN EUR 102 732 apmērā. Saskaņā ar Administratores 2021. gada 13. aprīļa vēstulē Nr. /numurs/ "Par informācijas sniegšanu saistībā ar SIA "./Nosaukums A/" maksātnespējas procesu" (turpmāk - Atbilde) 22. punktā norādīto, pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 apmērā ir aprēķinātā un ar AS /Nosaukums C/ saskaņotā atlīdzība.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka Parādnieka maksātnespējas procesa izdevumi iekļauti AS /Nosaukums C/ nenodrošinātā kreditora prasījumā, to palielinot, Administratorei lūgts sniegt detalizētu informāciju par īpašuma pārdošanas rezultātā aprēķinātās Administratores atlīdzības aprēķinu,

pamatojumu un saskaņošanu ar AS /Nosaukums C/.

Trešajā atbildē Administratore paskaidroja, kā apliecināts AS "/Nosaukums C/" 2021. gada 6. septembra atbildē (EMUS Nr. /numurs/), saskaņā ar Līgumu minētā līguma puses vienojās, ka pirkuma maksas daļa 32 753,36 EUR ir novirzāma Administratores atlīdzības segšanai, pēc tam, kad zemesgrāmatā ir nostiprinātas pircēja īpašuma tiesības uz pārdotajiem nekustamajiem īpašumiem un pārdotā manta ir nodota pircējam. Atlīdzības apmērs tika noteikts fiksēts, pusēm vienojoties, un atsevišķi šis jautājums tika atkārtoti uzsvērts un norādīts 2021. gada 3. septembra vēstulē AS "/Nosaukums C/", kur tika norādīta iepriekšminētā atlīdzības summa kopā ar citu izdevumu apmaksas summām un aprēķinātajām Administratores atlīdzībām.

Sniedzot Mutvārdu paskaidrojumus, Administratore atzina, ka Administratores atlīdzība par īpašuma atsavināšanu netika aprēķināta atbilstoši Maksātnespējas likuma noteikumiem. Atlīdzība par īpašumu bija nolīgtā atlīdzība, kuru norādīja pircējs un akceptēja AS "/Nosaukums C/". Administratorei neradās šaubas, ka atlīdzības apmērs ir pretējs normatīvo aktu prasībām. Līgumu parakstīja visas iesaistītās personas un nodrošinātais kreditors (AS "/Nosaukums C/") ir informēts par atlīdzības apmēru.

Administratore paskaidroja, ka atlīdzības apmērs un ietekme uz kopējo kreditoru prasījumu tiks vērtēts pie Parādnieka maksātnespējas procesa pabeigšanas. Administratores ieskatā, viens no viedokļiem varētu būt, lai arī atlīdzība par īpašumu tika noteikta lielāka nekā Maksātnespējas likums paredz, daļa, kas pārsniedz Maksātnespējas likumā noteikto, nevar ietekmēt kreditora prasījumu, tā paliek izmaksās pircējam.

Minētais jautājums tiks vērtēts pie Parādnieka maksātnespējas procesa pabeigšanas. Tiks veikti aprēķini, iespējams, pieaicinot grāmatvedi, lai atlīdzība tādā apmērā, kā tā ir nolīgta, neskartu ne nodrošinātā kreditora kā finansētāja naudas plūsmu, ne kopējo kreditoru prasījumu reģistru. Ja būs nepieciešams, tiks noslēgta papildu vienošanās, kurā šis jautājums tiks precizēts.

Administratores mērķis ir sakārtot dokumentus tā, lai Maksātnespējas likuma normām neatbilstošā Administratores atlīdzība neietekmētu ne maksātnespējas procesa finansētāju (AS "/Nosaukums C/"), ne kopējo kreditoru prasījumu reģistru. Proti, lai Maksātnespējas likumā noteiktās atlīdzības un piešķirtās atlīdzības starpība tiktu segta no īpašuma pircēja līdzekļiem. Administratore apņēmās saskaņot šo jautājumu ar pilnvaroto personu, kura vienlaikus pārstāv gan pircēju (AS „/Nosaukums B/"), gan nodrošināto kreditoru (AS "/Nosaukums C/")."

[10.3] Maksātnespējas kontroles dienests Lēmuma [5.3] punktā ir konstatējis, ka „Par Administratores rīcību saistībā ar Administratores atlīdzības par nodokļu pārmaksas atmaksu noteikšanu konstatēti turpmāk minētie apstākļi.

2021. gada 22. aprīlī Administratore sagatavoja Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk- VID) vēstuli Nr. /numurs/, kurā norādīja, ka VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk - EDS), konstatējusi izveidojušos Parādnieka nodokļu pārmaksu EUR 1 577,57 apmērā (Iedzīvotāju ienākuma nodoklis EUR 545,16 apmērā, Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas EUR 1 032,04 apmērā un pārējie - EUR 0,37 apmērā). Administratore lūdza VID izveidojušos nodokļu pārmaksu ieskaitīt Parādnieka norēķinu kontā.

2021. gada 6. maijā VID sagatavoja Administratorei pieprasījumu Nr. /numurs/ ar lūgumu līdz 2021.gada 13.maijam sniegt precizētu informāciju par Parādnieka darbiniekam izmaksātajām summām (darba algu). Vienlaicīgi VID informēja, ka jautājums par nodokļu pārmaksas atmaksu tiks izskatīts pēc pieprasītās informācijas saņemšanas VID.

2021.gada 1. jūnijā Administratore sagatavoja VID vēstuli Nr. /numurs/, kurā, cita starpā, norādīja, ka 2021.gada 8. maijā tika veikti precizējumi EDS, iesniegts VID 2021.gada 6. maija pieprasījumā norādītais paziņojums. Neskatoties uz paziņojuma iesniegšanu, joprojām nav atmaksāta Parādnieka aktuālā nodokļu pārmaksa, un tiek aprēķināta nokavējuma nauda, kuras pamatojums nav saprotams. Ņemot vērā minēto, Administratore atkārtoti lūdza VID izveidojušos nodokļu pārmaksu EUR 1 577,57 apmērā ieskaitīt Parādnieka norēķinu kontā, kā arī sniegt skaidrojumu par aprēķinātās nokavējuma naudas pamatojumu.

2021.gada 2. septembrī Administratore sagatavoja Administratora atlīdzības un nodrošinātajam kreditoram izmaksājamās summas aprēķinu Nr. /numurs/, kurā norādīta informācija par konstatēto nodokļu pārmaksu EUR 1 581,26 apmērā, VID atmaksāto nodokļu pārmaksu EUR 1 538,24 apmērā, atbilstoši Maksātnespējas likuma 169. panta otrās daļas 2. punktam aprēķināto Administratores atlīdzību EUR 153,82 apmērā, kas atbilst desmit procentiem no VID atmaksātās nodokļu pārmaksas, un nodrošinātajam kreditoram pārskaitāmo summu."

[10.4] Maksātnespējas kontroles dienests savā Lēmumā [8], [8.1], punktos un [8.3] punktā ir izvērtējis administrators rīcību un atzinis, ka „Izvērtējot Administratores rīcību saistībā ar Administratores atlīdzības par īpašuma pārdošanu aprēķināšanu, secināms turpmāk minētais.

Maksātnespējas likuma 26. panta otrajā daļā noteikts, ka administrators nodrošina efektīvu un likumīgu juridiskās personas maksātnespējas procesa norisi un mērķu sasniegšanu. Proti, administratora darbībām vienlaikus jāatbilst efektivitātes principam un likuma normām. Efektivitātes princips noteic, ka maksātnespējas procesa ietvaros piemērojami tādi pasākumi, kas ļauj ar vismazāko resursu patēriņu vispilnīgāk sasniegt procesa mērķi, savukārt jēdziens "likumīgs" paredz, ka administratoram maksātnespējas procesā jādarbojas ar likumu piešķirto pilnvaru ietvaros, nodrošinot, ka viņa darbības atbilst ne tikai spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, bet arī tiesību sistēmai kopumā.

Administratora pienākumu izpilde saistībā ar parādnieka nodrošināto mantu ietekmē gan nodrošināto, gan nenodrošināto kreditoru intereses. Nenodrošinātie kreditori, ievērojot Maksātnespējas likuma 116. panta ceturtās un piektās daļas nosacījumus, ir ieinteresēti, lai parādnieka ieķīlātā manta tiktu pārdota par iespējami augstāko cenu ar vismazāko resursu patēriņu (Maksātnespējas likuma 6. panta 5. punktā noteiktais procesa efektivitātes princips).

Administratora pienākumu ievērot nenodrošināto kreditoru intereses, veicot darbības ar ieķīlāto mantu, paredz arī Maksātnespējas likuma 116. panta nosacījumi. Proti, minētā panta otrā daļa paredz, ka par nodrošinājumu kalpojošā (ieķīlātā) parādnieka manta tiek pārdota izsolēs Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, ievērojot šā likuma 115. panta noteikumus, ja nodrošinātais kreditors nav vienojies ar administratoru par mantas pārdošanu bez izsoles. Minētajā tiesību normā ir noteikts arī administratora pienākums, vienojoties ar nodrošināto kreditoru par ieķīlātās mantas pārdošanu, gādāt, lai šī manta tiktu pārdota par iespējami augstāku cenu, ņemot vērā nenodrošināto kreditoru intereses. Proti, administratoram ir pienākums, pārdodot ieķīlāto mantu bez izsoles, vienojoties par ieķīlātās mantas pārdošanas cenu, nodrošināt arī nenodrošināto kreditoru interešu aizsardzību.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 116. panta ceturtajai daļai, ja, pārdodot ieķīlāto parādnieka mantu, saņemta naudas summa, kas pārsniedz nodrošinātā kreditora prasījumus un izsoles izdevumus, šie naudas līdzekļi ieskaitāmi parādnieka mantā, no kuras apmierināmi citu kreditoru prasījumi. Savukārt minētā panta piektā daļa paredz, ja, pārdodot ieķīlāto parādnieka mantu, saņemta naudas summa, kas nesedz nodrošināto kreditoru prasījumus, attiecīgie kreditori pēc administratora lēmuma pieņemšanas prasījumu nesegtajā daļā iegūst nenodrošinātā kreditora tiesības. Tādējādi pieaug nesegto nenodrošināto kreditoru prasījumu, kas sedzami proporcionāli, apjoms.

Ievērojot minēto, lai gan nenodrošinātajiem kreditoriem maksātnespējas procesu reglamentējošās tiesību normas neparedz tiesības ietekmēt ieķīlātās mantas pārdošanas veidu un lemt par ieķīlātās mantas uzturēšanas un pārdošanas izmaksām, administratora rīcība, pārdodot ieķīlāto mantu, izmaksājot nodrošinātajam kreditoram naudas līdzekļus un sedzot ar ieķīlāto mantu saistītās izmaksas, ietekmē nenodrošinātā kreditora intereses saņemt sava prasījuma apmierinājumu.

Privāttiesiskos darījumos pārdevējs un pircējs civiltiesiski var relatīvi brīvi vienoties par pirkuma līguma nosacījumiem. Tomēr maksātnespējas procesa ietvaros ir jāņem vērā, ka manta tiek pārdota piespiedu kārtībā, ievērojot saistību izpildes principu - procesa ietvaros piemērojami tādi pasākumi, kas ļauj saistības, kuras uzņēmies parādnieks, izpildīt lielākā apmērā, procesa atklātības principu un maksātnespējas procesa izmaksu segšanas kārtību. Nav pieļaujams, ka pirkuma līgums kādai no iesaistītajām personām paredz nepamatotas priekšrocības, kas neļauj parādnieka saistības

izpildīt lielākā apmērā.

Likumdevējs nav paredzējis administratora tiesības vienoties ar nodrošināto kreditoru par citu atlīdzību par ieķīlātās mantas pārdošanu, jau likumā ietverot precīzus norādījumus atlīdzības par ieķīlātās mantas pārdošanu aprēķināšanai (Maksātnespējas likuma 169. panta trešā daļa). Līdz ar to nav nozīmes Administratores norādēm, ka kreditori ir informēti par Administratores atlīdzību vai Administratores atlīdzību par ieķīlātās mantas pārdošanu ir saskaņojis nodrošinātais kreditors.

Administratore ir atzinusi, ka nav ievērojusi Maksātnespējas likuma prasības, nosakot atlīdzību par īpašuma pārdošanu, un ir apņēmusies vērtēt minēto jautājumu pie Parādnieka maksātnespējas procesa pabeigšanas, lai Maksātnespējas likuma normām neatbilstošā Administratores atlīdzība neietekmētu ne maksātnespējas procesa finansētāju (AS "/Nosaukums C/"), ne kopējo kreditoru prasījumu reģistru. Proti, lai Maksātnespējas likumā noteiktās atlīdzības un pielīgtās atlīdzības starpība tiktu segta no īpašuma pircēja (AS "/Nosaukums B/") līdzekļiem. Tomēr no uzraudzības pasākumu ietvaros izvērtētajiem dokumentiem nav konstatējams, ka Administratores atlīdzības par īpašuma pārdošanu apmēru noteica AS "/Nosaukums B/" vai AS "/Nosaukums C/", tāpat arī nav konstatējama apņemšanās maksāt minēto atlīdzības daļu no AS "/Nosaukums B/" vai AS "/Nosaukums C/" naudas līdzekļiem.

Proti, Priekšlikumā ietverta prasība īpašuma pirkuma līgumā noteikt, ka pirkuma darījuma rezultātā, AS /Nosaukums C/ kā nodrošinātajam kreditoram pienākošos naudas līdzekļus AS "/Nosaukums B/" iemaksā AS "/Nosaukums C/ norādītā kontā ne vēlāk kā līdz 2019. gada 30. decembrim, bet Administratorei saskaņā ar Maksātnespējas likuma noteikumiem aprēķināto atlīdzību AS "/Nosaukums B/" iemaksā Administratores norādītā kontā ne vēlāk kā līdz 2019. gada 30. decembrim. Proti, Priekšlikumā AS "/Nosaukums B/" neizteica vēlmi noteikt Administratores atlīdzību tādā apmērā, kas neatbilst Maksātnespējas likuma noteikumiem. Tāpat saskaņā ar Līguma (cita starpā, Līguma 2.2.2. apakšpunkta) noteikumiem pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 noteikta nevis kā Administratores atlīdzība, bet gan kā daļa no pirkuma summas, kas tiek pārskaitīta uz Parādnieka norēķinu kontu (pirkuma summu EUR 809 200 apmērā paredzēts segt, EUR 776 446,64 pārskaitot uz AS /Nosaukums C/ norēķinu kontu un EUR 32 753,36 - uz Parādnieka norēķinu kontu). Ņemot vērā minēto, nav pamata apgalvojumam, ka Administratores atlīdzība par īpašuma pārdošanu EUR 32 753,36 apmērā ir nolīgtā atlīdzība (atlīdzība saskaņā ar Līgumu), kuru norādīja AS "/Nosaukums B/" un akceptēja AS "/Nosaukums C/".

Papildus vēršama uzmanība, ka AS "/Nosaukums C/" 2021.gada 06. septembra vēstulē Nr. /numurs/ "Par Maksātnespējīgās SIA "/Nosaukums A/" maksātnespējas procesa izmaksām un AS /Nosaukums C/ kreditora prasījumu" cita starpā minēja, ka Līgumā noteiktā pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 ir novirzāma Maksātnespējas likumā noteiktās Administratores atlīdzības segšanai Maksātnespējas likumā noteiktajā apmērā. Minētais papildus norāda, ka AS "/Nosaukums C/" nav pielīgusi Administratorei atlīdzību par īpašuma pārdošanu lielākā apmērā, nekā to paredz Maksātnespējas likums.

Latvijas Republikas Senāts 2021.gada 12. maija lēmumā lietā Nr. C29362320, SPC-23/2021 secināja, ka, sedzot maksātnespējas procesa izmaksas, "administrators pēc būtības rīkojas ar citas personas līdzekļiem, kas viņam uzliek pienākumu būt īpaši rūpīgam." Jebkurām darbībām, kuras administrators veic maksātnespējas procesa ietvaros, jo īpaši ar parādnieka naudas līdzekļiem, kuru pārvaldīšana administratoram uzticēta, jābūt aprobežotām ar likumā noteikto tiesisko regulējumu un jāsekmē Maksātnespējas likuma mērķa sasniegšana. Proti, maksātnespējas procesa likumīga norise, kas vērsta uz pēc iespējas pilnīgāku kreditoru prasījumu apmierināšanu, ir pamatprasība, no kuras atkāpes nav pieļaujamas.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 169. panta trešās daļas 5. punktu atlīdzība par ieķīlātās parādnieka mantas pārdošanu, ja to ir veicis administrators par cenu no EUR 711 435 līdz EUR 1 422 871, noteikta EUR 25 113,59 plus 2 procenti no kreditoram izmaksājamās summas, kas pārsniedz EUR 711 435.

Atbilstoši Maksātnespējas kontroles dienesta rīcībā esošām ziņām Parādnieka maksātnespējas procesa laikā saistībā ar īpašumu radušies izdevumi EUR 38 268,92 apmērā (neskaitot PVN, kas saņemts papildus pirkuma maksai un ieskaitīts Valsts kasē). īpašuma pārdošanas cena (bez PVN) ir EUR 809 200. Savukārt 2 procentus no kreditoram izmaksājamās summas, kas pārsniedz EUR 711 435, aprēķina ņemot vērā izdevumus, kas saistīti ar attiecīgo ieķīlāto mantu.

Neskaitot par īpašumu saņemto PVN, summa, kas pārsniedz EUR 711 435 ir EUR 59 496,08 (tas ir, EUR 809 200 (pirkuma summa) - EUR 711 435 (Maksātnespējas likuma 169. panta trešās daļas 5. punktā noteiktā robežsumma) - EUR 38 268,92 (procesa izdevumi saistībā ar īpašumu)), un 2 procenti no šīs summas ir EUR 1 189,92, kuriem pieskaitāmi EUR 25 113,59. Līdz ar to Administratores atlīdzība par īpašuma pārdošanu ir EUR 26 303,51, bet piemērojot tai PVN 21 %, atlīdzībā izmaksājamā summa būtu EUR 31 827,25.

Saskaņā ar Administratores darbības pārskatos norādīto informāciju Administratore nav PVN maksātāja. Ņemot vērā minēto, secināms, ka Administratorei nepamatoti aprēķināta un izmaksāta atlīdzības par īpašuma pārdošanu daļa EUR 6 449,85 apmērā (tas ir, EUR 32 753,36 (faktiskā atlīdzība) - EUR 26 303,51 (atlīdzība saskaņā ar Maksātnespējas likuma 169. panta trešās daļas 5. punktu). Savukārt gadījumā, ja Administratore būtu PVN maksātāja Administratorei nepamatoti aprēķinātās un izmaksātās atlīdzības par īpašuma pārdošanu daļa sastādītu EUR 926,11 (tas ir, EUR 32 753,36 (faktiskā atlīdzība) - EUR 31 827,25 (atlīdzība saskaņā ar Maksātnespējas likuma 169. panta trešās daļas 5. punktu, tai papildus piemērojot PVN).

Izvērtējot minēto, secināms, ka, Administratore, aprēķinot Administratores atlīdzību par īpašuma pārdošanu, ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26. panta otrās daļas, 169. panta trešās daļas 5. punktu. Ņemot vērā to, ka minētā Administratores rīcība ietekmē Maksātnespējas likuma un Parādnieka maksātnespējas procesa mērķu sasniegšanu, Administratorei ir uzliekams tiesiskais pienākums veikt Administratores atlīdzības par īpašuma pārdošanu aprēķinu atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām.

Maksātnespējas kontroles dienests Lēmumā norādījis, ka „Parādnieka maksātnespējas procesā Administratore atlīdzību 10 procentu apmērā no summas, kas paredzēta izmaksai kreditoriem, aprēķināja no VID saņemtās nodokļu pārmaksas atmaksas.

Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 1. pantā noteikts, ka VID ir finanšu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, kā arī iekasē nodokļus, nodevas un citus obligātos maksājumus Eiropas Savienības budžetam, īsteno muitas politiku un kārto muitas lietas.

Tā kā VID, veicot nodokļu summas atmaksu, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam un Administratīvā procesa likumam kā tiešās pārvaldes iestāde darbojas publiskas personas vārdā, secināms, ka VID nodokļu summas atmaksa Parādnieka maksātnespējas procesā ir veikta publisko tiesību jomā.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punktu parādnieka manta šā likuma izpratnē ir parādnieka nekustamais īpašums, kustamā manta, tajā skaitā naudas līdzekļi.

Maksātnespējas kontroles dienests norāda, ka VID nodokļu summas atmaksa nav atgūtā manta Maksātnespējas likuma 93. panta izpratnē, jo tā ir naudas līdzekļu, kurus iepriekš Parādnieks ir iemaksājis valsts budžetā, pārņemšana Parādnieka rīcībā administratīvā procesa kārtībā. Administratore ir pārņēmusi atpakaļ šos naudas līdzekļus, nevis atguvusi tos, līdz ar to nav pamata aprēķināt Administratora atlīdzību no naudas līdzekļiem, kas saņemti, VID veicot nodokļu atmaksu.

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 23. marta lēmumā civillietā Nr. C30425921 norādīts, ka: „Parādnieka publiski tiesisks prasījums par nodokļu pārmaksas atmaksu no VID izveidojās nevis uz tiesiska darījuma pamata, bet izriet no likuma. No nodokļu samaksas izrietošās

tiesiskās attiecības attiecas uz publisko tiesību jomu, kas regulē attiecības starp personu un valsti." Papildus tam minētajā lēmumā norādīts: „Tādējādi, tiesa secina, ka administratore, lūdzot veikt parādnieka pārmaksāto nodokļu atmaksu, realizēja likumā noteiktās nodokļu maksātāja tiesības un administratoram likumā piešķirtās tiesības un pienākumus, kā rezultātā saņēma parādnieka mantu savā valdījumā - naudas līdzekļus Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē, par kuru nepastāvēja strīds."

Kā arī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa 2021. gada 23. marta lēmumā civillietā Nr. C30425921 norādījusi, ka no VID saņemtie līdzekļi par nodokļu pārmaksu ir maksātnespējīgajai sabiedrībai piederoši līdzekļi, t.i., Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punktā norādītā parādnieka tiesiski iegūta manta - naudas līdzekļi.

Arī Zemgales rajona tiesa 2021.gada 24. maija lēmumā civillietā Nr. C73409721 norādījusi, ka pievienojas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 23. marta lēmumā civillietā Nr. C30425921 motīviem, kas attiecas uz administratora un Maksātnespējas kontroles dienesta strīdu par to, vai administratoram pienākas atlīdzība no naudas līdzekļiem, kas iegūti no VID par nodokļu pārmaksu un attiecīgās atlīdzības aprēķināšanas metodiku un attiecina arī uz šīs sūdzības būtiskajiem apstākļiem, ka parādnieka publiski tiesisks prasījums par nodokļu pārmaksas atmaksu no VID izriet no likuma, nevis uz tiesiska darījuma pamata. Šīs tiesiskās attiecības attiecas uz publisko tiesību jomu, kas regulē attiecības starp personu un valsti. Realizējot nodokļa maksātāja tiesības, administrators saņēmis parādnieces mantu savā valdījumā kā naudas līdzekļus Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē. Parādnieces pārmaksāto nodokļu summa un tās atmaksa nav atgūtā manta Maksātnespējas likuma 93. panta izpratnē, jo tie ir naudas līdzekļi, ko parādnieks iemaksājis valsts budžetā un to pārņemšana parādnieka rīcībā noris administratīvā procesa kārtībā un nav vērtējama kā debitora parāda atgūšana.

Ņemot vērā minēto, Administratore Parādnieka maksātnespējas procesā, nepamatoti piemērojot Maksātnespējas likuma 169. panta otrās daļas 2. punktu un aprēķinot sev atlīdzību par Parādnieka nodokļu pārmaksas atmaksu no VID, ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma Maksātnespējas likuma 26. panta otrās daļas prasības. Līdz ar to Administratorei ir uzliekams tiesiskais pienākums precizēt kreditoriem izmaksājamās summas par Parādnieka nodokļu pārmaksas atmaksu no VID aprēķinu.''

[11] Pārsūdzot Maksātnespējas kontroles dienesta 2021. gada 14.oktobra lēmumu, administratore /pers. A/ savā sūdzībā norādījusi, ka nepiekrīt Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumam par tiesiskā pienākuma uzlikšanu, jo uzskata, ka atlīdzības apmērs noteikts civiltiesiska darījuma rezultātā. Par šī darījuma ietekmi uz citu kreditoru interešu aizsardzību nav pamata spriest, maksātnespējas process turpinās un galīgie aprēķini nav veikti. Sūdzībā citējusi Maksātnespējas kontroles dienesta Lēmuma 3), 4) un 5) punktu.

[11.1] Tiesa atzīst, ka no sūdzībā minētā pamatojuma izriet, ka administratore Lēmumā uzliktā tiesiskā pienākuma par SIA „/Nosaukums A/'' ieķīlātās mantas pārdošanu vai atgūšanu un nodokļu pārmaksas atmaksu no Valsts ieņēmuma dienesta saistīto maksātnespējas procesa administratores /pers. A/, atlīdzības apmēra precizēšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām, uzskata par pamatotu un norāda, ka atlīdzības apmērs ir noteikts civiltiesiska darījuma rezultātā. Citus argumentus savā sūdzībā iesniedzēja nav norādījusi.

Citi apstākļi kā pamatojums 2021. gada 14.oktobra lēmuma atcelšanai un nelikumībai, sūdzībā nav norādīti.

[12] Iepazīstoties ar Maksātnespējas kontroles dienesta 2021.gada 14.oktobra lēmumu, tiesa atzīst, ka lēmums pieņemts, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 173.panta pirmo daļu un 174.1 panta 1.punktu, veicot administratores rīcības pārbaudi parādnieka SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā, kuras ietvaros konstatēti faktiskie apstākļi, kas ietekmējuši parādnieka maksātnespējas procesa efektīvu un likumīgu norisi.

Maksātnespējas kontroles dienests pieņemot Lēmumu ir ņēmis vērā administratores veiktos aprēķinus, noslēgtos līgumus, arī administratores paskaidrojumus, vēstulēs sniegto informāciju .

[13] Tiesa atzīst, ka no Maksātnespējas kontroles dienesta 2021.gada 14.oktobra lēmuma izriet, ka Maksātnespējas kontroles dienests savu pieņemto lēmumu ir argumentējis ar faktiskajiem lietas apstākļiem , ņemot vērā arī pašas administratores paskaidrojumus.

[13.1] Tiesa atzīst, ka Maksātnespējas kontroles dienests izvērtējot administratores rīcību saistībā ar administratores atlīdzības aprēķināšanu maksātnespējas procesā par īpašuma pārdošanu ir pieņēmis pamatotu un likumīgu lēmumu, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 26.panta otrajā daļā noteikto. Tiesa piekrīt un atzīst par likumīgu un pamatotu Maksātnespējas kontroles dienesta norādīto, ka likumdevējs nav paredzējis administratora tiesības vienoties ar nodrošināto kreditoru par citu atlīdzību par ieķīlātās mantas pārdošanu, jau likumā ietverot precīzus norādījumus atlīdzības par ieķīlātās mantas pārdošanu aprēķināšanai, ko nosaka Maksātnespējas likuma 169.panta trešā daļa.

Līdz ar to tiesas ieskatā lēmumā ir pareiza norāde uz to, ka tam nav nozīmes, ka administratore atsaucas uz to, ka kreditori ir informēti par administratores atlīdzību vai administratores atlīdzību par ieķīlātās mantas pārdošanu ir saskaņojis nodrošinātais kreditors.

[13.2] Bez tam, no Maksātnespējas kontroles dienesta lēmuma izriet, un arī Maksātnespējas kontroles dienests saviem paskaidrojumiem ir pievienojis AS /Nosaukums C/ 2021. gada 6.septembra vēstuli Nr. /numurs/ „Par Maksātnespējīgās SIA „/Nosaukums A/" maksātnespējas procesa izmaksām un AS „/Nosaukums C/" kreditora prasījumu" ir norādījusi, ka Līgumā noteiktā pirkuma maksas daļa EUR 32 753,36 ir novirzāma Maksātnespējas likumā noteiktās Administratores atlīdzības segšanai Maksātnespējas likumā noteiktajā apmērā.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 5.punktu atlīdzība par ieķīlātās parādnieka mantas pārdošanu, ja to ir veicis administrators par cenu no EUR 711 435 līdz EUR 1422 871 noteikta EUR 25 113,59 plus 2 procenti no kreditoram izmaksājamās summas, kas pārsniedz EUR 711 435.

Atbilstoši Lēmumā konstatētajam parādnieka maksātnespējas procesa laikā saistībā ar Īpašumu radušies izdevumi EUR 38 268,92 apmērā (neskaitot PVN, kas saņemts papildus pirkuma maksai un ieskaitīts Valsts kasē).

Īpašuma pārdošanas cena (bez PVN) ir EUR 809 200. Savukārt 2 procentus no kreditoram izmaksājamās summas, kas pārsniedz EUR 711 435, aprēķina ņemot vērā izdevumus, kas saistīti ar attiecīgo ieķīlāto mantu. Neskaitot par Īpašumu saņemto PVN, summa, kas pārsniedz EUR 711 435 ir EUR 59 496,08 (tas ir EUR 809 200(pirkuma summa)- EUR 711 435 (maksātnespējas likuma 69.panta trešās daļas 5.punktā noteiktā robežsumma)- EUR 38 268,92 (procesa izdevumi saistībā ar Īpašumu), un 2 procenti no šīs summas ir EUR 1189,92, kuriem pieskaitāmi EUR 25 113,59. Līdz ar to administratores atlīdzība par Īpašuma pārdošanu ir EUR 26 303,51, bet piemērojot tai PVN 21%, atlīdzībā izmaksājamā summa būtu EUR 31 827,25.

Maksātnespējas kontroles dienests norādījis, ka saskaņā ar administratores darbības pārskatos norādīto informāciju administratore nav PVN maksātāja. Līdz ar to, secināms, ka Administratorei nepamatoti aprēķināta un izmaksāta atlīdzība par Īpašuma pārdošanu daļa EUR 6449,85 apmērā (tas ir, EUR 32753,36 (faktiskā atlīdzība) –EUR 26 303,51 –atlīdzība saskaņā ar Maksātnespējas likuma 169.panta trešās daļas 5. punktu.

Administratore savā sūdzībā nav apstrīdējusi Maksātnespējas kontroles dienestā norādīto aprēķinu.

[13.3] Tiesa atzīst, ka administratore, aprēķinot administratores atlīdzību par Īpašuma pārdošanu, ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas, 169.panta trešās daļas 5.punktu.

Maksātnespējas kontroles dienests pamatoti administratorei uzlicis tiesisku pienākumu veikt administratores atlīdzības par Īpašuma pārdošanu aprēķinu atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 26.panta otro daļu, 169.panta trešās daļas 5.punktu .

[14] Tiesa atzīst, ka Maksātnespējas kontroles dienests izvērtējot administratores rīcību saistībā ar administratores rīcību saistībā ar administratores atlīdzības par nodokļu pārmaksas atmaksu noteikšanu ir pieņēmis pamatotu un likumīgu lēmumu, konstatējot un norādot, ka administratore nepamatoti piemērojot Maksātnespējas likuma 169.panta otrās daļas 2.punktu un aprēķinot sev atlīdzību par sabiedrības ar ierobežotu atbildību „/Nosaukums A/''

nodokļu pārmaksas atmaksu no Valsts ieņēmumu dienesta, ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas prasības.

[14.1] No Maksātnespējas kontroles dienesta Lēmumā norādītā un konstatētā izriet, ka Parādnieka maksātnespējas procesā Administratore atlīdzību 10 procentu apmērā no summas, kas paredzēta izmaksai kreditoriem, aprēķināja no VID saņemtās nodokļu pārmaksas atmaksas.

Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 1. pantā noteikts, ka VID ir finanšu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, kā arī iekasē nodokļus, nodevas un citus obligātos maksājumus Eiropas Savienības budžetam, īsteno muitas politiku un kārto muitas lietas.

Tā kā VID, veicot nodokļu summas atmaksu, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam un Administratīvā procesa likumam kā tiešās pārvaldes iestāde darbojas publiskas personas vārdā, secināms, ka VID nodokļu summas atmaksa Parādnieka maksātnespējas procesā ir veikta publisko tiesību jomā.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punktu parādnieka manta šā likuma izpratnē ir parādnieka nekustamais īpašums, kustamā manta, tajā skaitā naudas līdzekļi.

Tiesa atzīst par pamatotu un likumīgu Maksātnespējas kontroles dienesta norāda, ka VID nodokļu summas atmaksa nav atgūtā manta Maksātnespējas likuma 93. panta izpratnē, jo tā ir naudas līdzekļu, kurus iepriekš Parādnieks ir iemaksājis valsts budžetā, pārņemšana Parādnieka rīcībā administratīvā procesa kārtībā. Administratore ir pārņēmusi atpakaļ šos naudas līdzekļus, nevis atguvusi tos, līdz ar to nav pamata aprēķināt Administratora atlīdzību no naudas līdzekļiem, kas saņemti, VID veicot nodokļu atmaksu.

Tiesas ieskatā, šāda tiesu prakse jau ir nostiprināta ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 23. marta lēmumu civillietā Nr. C30425921, kurā ir norādīts, ka: „Parādnieka publiski tiesisks prasījums par nodokļu pārmaksas atmaksu no VID izveidojās nevis uz tiesiska darījuma pamata, bet izriet no likuma. No nodokļu samaksas izrietošās tiesiskās attiecības attiecas uz publisko tiesību jomu, kas regulē attiecības starp personu un valsti." Papildus tam minētajā lēmumā norādīts: „Tādējādi, tiesa secina, ka administratore, lūdzot veikt parādnieka pārmaksāto nodokļu atmaksu, realizēja likumā noteiktās nodokļu maksātāja tiesības un administratoram likumā piešķirtās tiesības un pienākumus, kā rezultātā saņēma parādnieka mantu savā valdījumā - naudas līdzekļus Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē, par kuru nepastāvēja strīds."

Kā arī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 23. marta lēmumu civillietā Nr. C30425921 norādījusi, ka no VID saņemtie līdzekļi par nodokļu pārmaksu ir maksātnespējīgajai sabiedrībai piederoši līdzekļi, t.i., Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punktā norādītā parādnieka tiesiski iegūta manta - naudas līdzekļi.

Un Zemgales rajona tiesas 2021.gada 24. maija lēmumu civillietā Nr. C73409721 , kur tiesa norādījusi, ka pievienojas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 23. marta lēmumā civillietā Nr. C30425921 motīviem, kas attiecas uz administratora un Maksātnespējas kontroles dienesta strīdu par to, vai administratoram pienākas atlīdzība no naudas līdzekļiem, kas iegūti no VID par nodokļu pārmaksu un attiecīgās atlīdzības aprēķināšanas metodiku un attiecina arī uz šīs sūdzības būtiskajiem apstākļiem, ka parādnieka publiski tiesisks prasījums par nodokļu pārmaksas atmaksu no VID izriet no likuma, nevis uz tiesiska darījuma pamata. Šīs tiesiskās attiecības attiecas uz publisko tiesību jomu, kas regulē attiecības starp personu un valsti. Realizējot nodokļa maksātāja tiesības, administrators saņēmis parādnieces mantu savā valdījumā kā naudas līdzekļus Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē. Parādnieces pārmaksāto nodokļu summa un tās atmaksa nav atgūtā manta Maksātnespējas likuma 93. panta izpratnē, jo tie ir naudas līdzekļi, ko parādnieks iemaksājis valsts budžetā un to pārņemšana parādnieka rīcībā noris administratīvā procesa kārtībā un nav vērtējama kā debitora parāda atgūšana.

Līdz ar to, tiesa atzīst, ka Administratore Parādnieka maksātnespējas procesā, nepamatoti piemērojot Maksātnespējas likuma 169. panta otrās daļas 2. punktu un aprēķinājusi sev atlīdzību par Parādnieka nodokļu pārmaksas atmaksu no VID un ir pārkāpusi Maksātnespējas likuma Maksātnespējas likuma 26. panta otrās daļas prasības.

Līdz ar to Administratorei Maksātnespējas kontroles dienesta Lēmumā uzliktais tiesiskais pienākums precizēt kreditoriem izmaksājamās summas par Parādnieka nodokļu pārmaksas atmaksu no VID aprēķinu, ir pamatots un likumīgs.

[15] Līdz ar to, tiesa atzīst, ka administratores /pers. A/ sūdzībā norādītais pamatojums par 2021. gada 14.oktobra Maksātnespējas kontroles dienesta lēmuma likumību, ir nepamatots.

Pie šādiem apstākļiem saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.19panta trešo daļu tiesa konstatē, ka pārsūdzētais Maksātnespējas kontroles dienesta lēmums atbilst normatīvo aktu prasībām un sūdzību noraida.

Rezolutīvā daļa

Tiesa vadoties no Civilprocesa likuma 229., 230., 363.19pantiem,

nolēma

noraidīt administratores /pers. A/ sūdzību par Maksātnespējas kontroles dienesta 2021.gada 14.oktobra lēmumu Nr. /numurs/ SIA /Nosaukums A/ maksātnespējas procesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese R.Medne